

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [es](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

spanyol

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

Öröklés

Spanyolország

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Spanyolország hét öröklési jogi rendszerrel rendelkezik. E rendszerek hatálya a spanyoltól eltérő saját jogi szabályozással rendelkező területeken közvetlenül kiterjed a spanyol állampolgársággal nem rendelkező lakosokra. A spanyol állampolgárokra a regionális állampolgárság kritériumát kell alkalmazni (kapcsolat az egyes szabályozási területekkel a spanyol belső szabályok szerint) – lásd a 2012. július 4-i 650/2012/EU rendelet 36. cikkét. A végintézkedést illetően különbséget kell tenni az 1889. évi polgári törvénykönyvben meghatározott és – különösen az 1978. évi spanyol alkotmány kihirdetése óta – több alkalommal módosított, közös polgári jog szerinti szabályozás, illetve a polgári jog területén saját hatáskörrel bíró autonóm közösségek (Aragónia, Baszkföld, Galícia, Katalónia, Navarra, valamint a Baleár-szigetek) helyi vagy egyedi jogszabályai szerinti szabályozás között.

A közös polgári jog értelmében öröklési jogcím végrendelettel biztosítható, mivel főszabály szerint az öröklési szerződés és a közös végrendelet nem fogadható el. A végrendelet fajtái:

Nyílt végrendelet: a végintézkedés bevett módja, közjegyző előtt tett végrendelet. E végrendeletet a közjegyző írja, így ismeri annak tartalmát. A közjegyző az elkészült végrendeletet közokiratba foglalja, és a nyilvántartások és közjegyzők főigazgatóságán keresztül bejelenti az Igazságügyi Minisztérium általános végrendeleti nyilvántartásának.

Zárt végrendelet (megszűnt): e végrendeletet a közjegyző hitelesíti anélkül, hogy a végrendelet tartalmát megismerné.

Sajátkezűleg írt (holográf) végrendelet: ritkán előforduló végrendeleti fajta, amelyet a végrendeletkező különös alakú követelményeknek megfelelően kézzel ír, és minden oldalát aláírással és dátummal látja el. A végrendeletkező végakarát tartalmazza.

A közös polgári jog rendelkezéseinek szövege megtalálható a spanyol hivatalos közlőny honlapján a következő címen:

<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>. A szöveg angol és a francia fordítása az alábbi címen érhető el:

<http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>

Az említett területek helyi vagy egyedi jogszabályai (*Derechos forales o especiales*) a végrendeletre vonatkozóan saját előírásokat tartalmaznak, és területenként eltérő, külön jogintézményeket ismernek. Egyes területeken elfogadott a közös végrendelet, az öröklési megállapodás és az öröklési szerződés. A helyi vagy egyedi jogszabályok szerinti szabályozás az alábbi címen érhető el:

<http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A közjegyző előtt tett végrendeletkezelést a közjegyzőnek (a végrendeletkező külön kérése nélkül) a nyilvántartások és közjegyzők főigazgatóságán keresztül fel kell vetnie az általános végrendeleti nyilvántartásba, amelyet a fent említettek szerint az Igazságügyi Minisztérium vezet. Amennyiben az örökhagyó végrendeletkező, e nyilvántartásban szerepel a legutóbbi végrendelet megtételének dátuma, a korábbi végrendeletek, és az a közjegyzői közokirat, amelybe a végrendeletet belefoglalták. Ha a végrendeletet hitelesítő közjegyző beszünteti tevékenységét, a közjegyzői kamarák naprakész tájékoztatással tudnak szolgálni arról a közjegyzői irodáról vagy irattárról, ahova a végrendelet kerül (<http://www.notariado.org>).

Az általános végrendeleti nyilvántartás nyilvánosan nem hozzáférhető. A végrendeletkező halála után kizárólag azok a személyek férhetnek hozzá, akiknek az örökléshez igazolt jogi érdekük fűződik, a végrendeletkező életében pedig saját maga vagy meghatalmazottja; cselekvőképtelenség esetén bírósági végzés engedélyezheti a betekintést.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelelő rész)?

A spanyol jog az örökség egy részét kötelelő rész formájában bizonyos rokonok számára tartja fenn. A polgári törvénykönyv szerint „a kötelelő rész a hagyaték azon része, amelyet az örökhagyó nem oszthat fel, mivel ezt a részt a törvény a kötelelő részre jogosultak (a törvényes örökösök) számára tartja fenn.”

Törvényes örökösök a következő személyek:

Szüleik és felmenőik tekintetében a gyermekek és leszármazók.

A fentiek hiányában gyermekeik és leszármazóik tekintetében a szülők és a felmenők.

A törvényben meghatározott módon az özvegy.

A gyermekeknek és leszármazóknak járó kötelelő rész az anya és az apa hagyatékának kétharmadát teszi ki. Az utóbbiak azonban gyermekeik vagy leszármazóik örökségének növelése érdekében a kötelelő részt alkotó kétharmad részből egyharmadot eloszthatnak. A fennmaradó egyharmad rész szabadon elosztható. Ez a teljes vagyon feletti jog átruházását jelenti, mivel az néhány kivételtől eltekintve *pars bonorum* minősül.

A helyi vagy egyedi jogszabályokban foglalt szabályok a kötelelő részre vonatkozóan különös rendelkezéseket tartalmaznak. E szabályok mindegyikét meg kell vizsgálni, hogy az említett területeken szabályozott különös öröklési jogcímeiket meg lehessen határozni, amelyek a *pars bonorum* (kötelelő rész) a *pars valorum*ig terjednek. Ez utóbbi a vagyon értékéből való részesedésre biztosít jogot, amely részesedést készpénzben kell kifizetni, és minősülhet egyszerű hitelezői jogosultságnak, mint Katalóniában, vagy akár szimbolikus kötelelő résznek, mint Navarrában, ahol a fizetésre kötelezett végrendeletkezőnek mindössze egy bevett szabványszöveget kell beillesztenie a végrendeletébe.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

E kérdést illetően is szem előtt kell tartani, hogy Spanyolországban hét öröklési rendszer van érvényben. A közös polgári jogban a törvény végrendeleti örökös hiányában a következő sorrendben osztja fel az örökséget: gyermekek, szülők (a házastársnak mindkét esetben haszonélvezeti joga van a

haszonélvezettel terhelt örökség egyharmadának, illetve felének egyharmadán), özvegy, majd az elhunyt rokonai, végül pedig az állam. Amennyiben törvényes öröklés esetén a rokonok a kedvezményezettek, ők negyedik rokonsági fokig (vagyis első unokatestvérig) örökölhetnek. A törvényes örökléshez való jog nem terjed túl ezen a fokon.

A helyi jogszabályok ezen a területen különös rendelkezéseket állapíthatnak meg. A helyi jogszabályok a leszármazók, felmenők, özvegy és más rokonok öröklésének lehetőségén kívül az autonóm közösség saját területén belüli öröklésének vagy akár egy meghatározott intézmény öröklésének lehetőségét is ismeri, a vonatkozó szabályokban előírt formában és feltételekkel.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 Öröklési ügyek

Az öröklessel vagy öröklési jogokkal kapcsolatos ügyekben való határozathozatal rokonsági foktól függően a közjegyzők, illetve a bíróságok hatáskörébe tartozik.

Ha az örökös spanyol állampolgár, vagy ha nem az, de örökségét Spanyolországban kell megszereznie, akkor spanyol konzul vagy konzuli feladatkört ellátó diplomáciai tisztviselő előtt tehet nyilatkozatot az örökség elfogadásáról vagy visszautasításáról, valamint a hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével történő elfogadásról. Területen kívüli feladatkörükből fakadóan a diplomáciai tisztviselők hatásköre nem terjed ki a Spanyolország területén közjegyzők által kezelt, nem vitás ügyekre (*expedientes de jurisdicción voluntaria*), például az örökösök törvényes öröklési nyilatkozataira.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Főszabály szerint az örökséget közjegyző előtt kell elfogadni vagy visszautasítani, azonban előfordulnak olyan különleges esetek, amikor bíróság előtt kell az elfogadásról vagy visszautasításról nyilatkozni. A kifejezett elfogadásról magánokirattal is lehet nyilatkozni. Mindazonáltal bizonyítás céljából és vagyon juttatása esetén közjegyző által hitelesített közokiratra van szükség, míg az elutasításról azon hatóság előtt lehet nyilatkozni, amely az öröklessel kapcsolatos kérdésben fennálló hatásköre alapján eljár. Ez nem érinti a spanyol konzul vagy konzuli feladatkört ellátó diplomáciai tisztviselő fentiek szerinti eljárását.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Általában véve a közjegyzők, az előző pontban tett pontosításoknak megfelelően.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A kötelesrészt nem lehet elfogadni vagy visszautasítani, ahhoz hagyomány vagy örökségi támogatás útján lehet hozzájutni, kivéve, ha meghatározott összegnek vagy vagyontárgynak az örökség terhére történő kifizetése érdekében per indul.

Az örökséggel kapcsolatos nyilatkozatokat bíróságon kívüli ügyekben általában a közjegyzők kezelik, az előző pontokban tett pontosításoknak megfelelően. Megjegyzendő, hogy a spanyol jogban az autonóm közösségek helyi és egyedi jogszabályai különös rendelkezéseket tartalmaznak az örökség elfogadásáról és visszautasításáról. A jogszabályok alapján részleges elfogadásra vagy visszautasításra főszabály szerint nincs lehetőség; e szabály alól azonban van néhány kivétel, ha például az örökség meghaladja a törvényes örökrészt, vagy az előhagyományos örökös és hagyományos is egyben, vagy többszörös hagyományozás meghatározott esete áll fenn.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

Az öröklési eljárást a felek közötti egyetértés esetén közjegyző előtt, egyetértés hiányában pedig bíróság előtt kell lefolytatni. Az ehhez szükséges intézkedéseket valamely érdekelt fél kérésére kell végrehajtani.

Az örökség felosztására irányuló bírósági eljárás két, egymástól elkülönülő szakaszból áll:

leltározás és a hagyatéki vagyontárgyak értékének meghatározása, a vagyontárgyak felosztása és örökösöknek juttatása.

A bíróság a felek kérésére beavatkozási és vagyonkezelési intézkedéseket is elfogadhat a hagyatéki vagyontárgyak tekintetében.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Az örökösi vagy hagyományosi jogállás az örökség vagy a hagyomány elfogadásakor keletkezik. Az örökség elfogadható feltétel nélkül vagy a hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével. A feltétel nélküli elfogadás lehet kifejezett (köz- vagy magánokirattal) vagy hallgatólagos (olyan cselekménnyel, amely szükségszerűen feltételezi az elfogadási hajlandóságot, vagy amelyet az adott személy örökösi jogállás nélkül nem hajthatna végre). Mindazonáltal bizonyítás céljából és vagyon juttatása esetén közjegyző által hitelesített közokiratra van szükség.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Feltétel nélküli, vagy a hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevétele nélkül történő elfogadás esetén az örökös felel az összes hagyatéki tartozásért, amelynek kielégítésébe az örökölt vagyonon felül az örökös saját vagyona is bevonható.

Az örökség hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével történő elfogadása esetén az örökös csak a hagyatéki vagyontárgyak erejéig köteles kielégíteni az adósságokat és egyéb követeléseket.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Ingatlan bejegyzéséhez az örökség elfogadásáról közjegyző által kiállított közokiratra vagy adott esetben a vonatkozó bírósági határozatra, valamint kiegészítő okiratként az öröklési jogcímet igazoló okiratra (végrendelet, öröklési szerződés – amennyiben ezeket elfogadják) és az örökösök nyilatkozatára, továbbá a teljes halotti anyakönyvi kivonatára és az általános végrendeleti nyilvántartás által kiállított igazolásra van szükség.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

A spanyol jog szerint nem kötelező hagyatéki gondnokot (*administrador*) kijelölni, mindazonáltal az örökség felosztása során bizonyos körülmények között meg lehet állapodni a hagyatéki gondnok kijelöléséről.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

Ha a végrendelező a végrendeletben végrendeleti végrehajtót (*albacea*) nevezett meg, akkor a végrendeleti végrehajtó kezeli a hagyatékot.

A végrendelező a végrendeletben emellett hagyatéki értékecsőt (*contador partidor*) is kijelölhet, aki meghatározza a hagyaték értékét, és felosztja a vagyont.

Általában véve e három személy, a végrendeleti végrehajtó, a hagyatéki értékecső és a hagyatéki gondnok jelölhető ki. Mindhárman hagyatékkezelési hatáskörrel rendelkeznek, amelyet a végrendelező vagy a bíró, illetve bizonyos esetekben maguk az örökösök módosíthatnak.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A hagyatéki gondnok fő feladatai az alábbiak:

a hagyaték képviselése,

időszakos elszámolások készítése,

a hagyatéki vagyon megőrzése, valamint egyéb, szükségesnek ítélt vagyonkezelési intézkedések.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerinti a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Az öröklési eljárás közjegyző előtti lefolytatása esetén a közjegyző teljes bizonyító erejű közokiratot állít ki.

Az öröklési eljárás bíróság előtti lefolytatása esetén a vitás kérdéseket a bírósági határozat rendezi, amely megfelelő jogcímet biztosít a leendő örökösök jogait illetően, és amelyet a törvényi előírásoknak megfelelően közjegyző előtt kell írásba foglalni.

Utolsó frissítés: 31/10/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.